Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Р. РІКАМÄЕ
представено на 12 ноември 2019 година [1]

Дело C-183/18

Centraal Justitieel Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB)
срещу
Bank BGŻ BNP Paribas S.A. w Gdańsku,
в присъствието на
Prokuratura Rejonowa Gdańsk-Śródmieście w Gdańsku

(Преюдициално запитване, отправено от Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (Районен съд Гданск Юг,Полша)

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Рамково решение 2005/214/ПВР — Признаване и изпълнение на финансови санкции, наложени на юридически лица — Задължение за съответстващо тълкуване на националното право — Обхват — Понятие за юридическо лице — Финансова санкция, наложена на образувание без правосубектност“

I. Въведение

1. Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно прилагането на принципа за взаимно признаване на финансови санкции [2] позволява на органите на държава членка (наричана по-нататък „решаващата държава“) да поиска изпълнението на финансова санкция в друга държава членка (наричана по-нататък „изпълняващата държава“), в която физическото или юридическо лице, срещу което е постановено решението, разполага с имущество или получава доходи, обичайно пребивава, респ. — в случай на юридическо лице — има регистрирано седалище.

2. Възникнало поради искане, направено от Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) (Централно бюро за събиране на финансови санкции, Нидерландия) [3] при Ministerie van Veiligheid en Justitie (Министерство на сигурността и правосъдието, Нидерландия) за признаване и изпълнение на решението на Adm. Verwerking Flitsgegevens CJIB HA Leeuwarden (Службата за обработване на данните от автоматичните радари, CJIB, Леуварден, Нидерландия) от 25 ноември 2016 г., с което се налага глоба от 36 EUR на Bank BGŻ BNP Paribas S.A. w Gdańsku (Bank BGŻ BNP Paribas

1 Език на оригиналния текст: френски.

2 ОВ L 76, 2005 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 150, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24), наричано по-нататък „Рамково решение 2005/214“.

3 Наричано по-нататък „CJIB“.

S.A. със седалище Гданск, Полша)[4], настоящото преюдициално запитване приканва Съда да приложи изводите, направени в решение от 29 юни 2017 г., Popławski[5], по отношение на последиците от рамковите решения, и по-специално по отношение на реда и условията за прилагане на задължението за съответстващо тълкуване.

3. За първи път по повод на настоящото преюдициално запитване Съдът ще определи дали и евентуално по какъв начин финансова санкция може да бъде изпълнена в държава членка, въпреки че е наложена на образувание без правосубектност.

II. Правна уредба

A. Правото на Съюза

1. Рамково решение 2005/214

4. Съгласно член 1 от Решение 2005/214, озаглавен „Определения“:

„По смисъла на настоящото рамково решение:

а) „решение“ означава влязло в сила решение за плащане на финансова санкция от страна на физическо или юридическо лице, което:

[…]

iii) е взето от несъдебен орган на държавата по отношение на действия, които по нейното законодателство се наказват като правонарушения, при условие че съответното лице е имало възможността да отнесе въпроса до съд, който е компетентен и по наказателни дела;

[…]“.

5. Член 4 от Рамковото решение, озаглавен „Предаване на решения и включване на централния орган“, предвижда в параграфи 1 и 6:

„1. Едно решение заедно с удостоверението, което е предвидено в настоящия член, може да бъде предадено на компетентните органи на държава членка, в която физическото или юридическото лице, срещу което е постановено решението, разполага с имущество или получава доходи, обичайно пребивава, респ. — в случай на юридическо лице — има регистрирано седалище.

[…]

6. Ако орган в изпълняващата държава, който получи решение, не е компетентен да го признае и да предприеме необходимите действия за неговото изпълнение, той предава решението по служебен път на компетентния орган и съответно уведомява компетентния орган в решаващата държава“.

4 Наричана по-нататък „Bank BGŻ BNP Paribas Гданск“. Това решение ще бъде наричано по-нататък „решението от 25 ноември 2016 г.“.

5 C-579/15, EU:C:2017:503.

6. Член 5 от Рамковото решение, озаглавен „Приложно поле“, предвижда в параграф 1:

„Съгласно настоящото рамково решение следните престъпления, ако са наказуеми в решаващата държава и по начина, по който са определени в нейното право, водят до признаване и изпълнение на решенията и без проверка за съществуването на двойна наказуемост:

[…]

– поведение, което нарушава разпоредбите за движение по пътищата, включително нарушения на разпоредбите за времетраенето на управление и почивка на МПС, както и разпоредбите относно опасни товари,

[…]“.

7. Член 6 от Рамково решение 2005/214, озаглавен „Признаване и изпълнение на решения“, гласи:

„Компетентните органи в изпълняващата държава признават решение, което е предадено в съответствие с член 4, без всякакви допълнителни формалности и незабавно предприемат необходимите действия за неговото изпълнение, освен ако компетентният орган реши да предяви някоя от причините за отказ от признаване или от изпълнение по член 7“.

8. Съгласно член 9, параграфи 1 и 3 от Рамковото решение:

„1. Без да се засяга параграф 3 от настоящия член, както и член 10, изпълнението на решението се урежда от закона на изпълняващата държава по същия начин както при финансови санкции, които са наложени от изпълняващата държава. Единствено органи на изпълняващата държава могат да вземат решения относно процедурата за изпълнение и да определят свързаните с него мерки; това важи и за основанията за прекратяване на изпълнението.

[…]

3. Финансови санкции, които са наложени на юридически лица, се изпълняват, дори и ако принципът за наказателна отговорност на юридически лица не се признава в изпълняващата държава“.

9. Съгласно член 20 от Рамковото решение:

„1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да се съобразят с настоящото рамково решение преди 22 март 2007 г.

2. Всяка държава членка може за срок до пет години от влизането в сила на настоящото рамково решение да ограничи неговото прилагане за:

[…]

б) по отношение на юридически лица — само до решения, които се отнасят до действия, за които определен европейски акт предвижда прилагането на принципа на отговорността на юридическите лица.

[…]

3. Всяка държава членка може да откаже приемането и изпълнението на решения, когато удостоверението по член 4 дава основание да се предполага, че са нарушени основни права или общи правни принципи съгласно член 6 от Договора. В този случай се прилага процедурата по член 7, параграф 3.

[…]“.

2. Директива (ЕС) 2015/413

10. Съображения 1 и 2 от Директива (ЕС) 2015/413[6] гласят:

„(1) Подобряването на пътната безопасност е основна цел на транспортната политика на [Европейския съюз]. Съюзът провежда политика за подобряване на безопасността по пътищата с цел намаляване на смъртните случаи, телесните повреди и имуществените вреди. Важен елемент на тази политика е последователното изпълнение на санкции за пътнотранспортни нарушения, извършени в Съюза, които представляват значителна заплаха за безопасността по пътищата.

(2) […] Настоящата директива има за цел […] да се гарантира ефективно разследване на пътнотранспортните нарушения, свързани с безопасността по пътищата“.

11. Член 2 от тази директива, озаглавен „Приложно поле“, предвижда, че Директивата се прилага по-специално в случай на несъобразена скорост.

12. Член 3, буква н) от посочената директива гласи:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[…]

н) „държател на превозно средство“ означава лицето, на чието име е регистрирано превозното средство съгласно правото на държавата членка на регистрация“.

13. Съгласно член 4, параграф 3, трета алинея от Директива 2015/413:

„Съгласно настоящата директива държавата членка по местонарушението използва получените данни с цел установяване на лицето, което носи лична отговорност за изброените в член 2 от настоящата директива пътнотранспортни нарушения, свързани с безопасността по пътищата“.

Б. Полското право

14. Глава 66b от ustawa — Kodeks postępowania karnego (Закон за приемане на Наказателно-процесуален кодекс)[7] от 6 юни 1997 г. транспонира в полския правов ред разпоредбите на Рамково решение 2005/214.

6 Директива на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2015 година за улесняване на трансграничния обмен на информация относно пътнотранспортни нарушения, свързани с безопасността по пътищата (ОВ L 68, 2015 г., стр. 9).

7 Dz. U., бр. 89, позиция 555, наричан по-нататък „НПК“.

15. Глава 66b от НПК, озаглавена „Искане от държава — членка на Европейския съюз, за изпълнение на влязло в сила решение, с което се налага финансова санкция“, предвижда в член 611ff:

„§ 1. При получаване на искане от [решаващата държава] за изпълнение на влязло в сила решение, с което се налага финансова санкция, последното подлежи на изпълнение пред районния съд [в Полша], в чийто район извършителят притежава имущество или получава доходи, или пребивава постоянно или временно. За целите на разпоредбите от настоящата глава „финансова санкция“ е задължението за плащане от извършителя на посочените в решението:

1) парични суми, наложени като санкция за извършено престъпление;

[…]

§ 6. Ако разпоредбите от настоящата глава не предвиждат друго, при изпълнението на решения по параграф 1 се прилагат разпоредбите на полското право […]“.

16. Член 611fg от НПК гласи:

„Изпълнението на решение по чл. 611ff, параграф 1 може да бъде отказано, ако:

1) деянието, във връзка с което е издадено такова решение, не съставлява престъпление съгласно полското право, освен ако в съответствие с правото на решаващата държава това е престъпление сред посочените в член 607w или, в съответствие с правната уредба на решаващата държава, това е престъпление:

   […]

   c) против безопасността в транспорта;

   […]

2) към решението не е приложено удостоверение по член 611ff, параграф 2 или това удостоверение е непълно, или е в очевидно несъответствие със съдържанието на решението;

[…]

7) извършителят не попада под юрисдикцията на полския наказателен съд или пък липсва основание за неговото преследване;

[…]

9) от удостоверението по чл. 611ff, параграф 2 следва, че лицето, за което се отнася решението, не е било надлежно информирано относно възможността и правото си да обжалва същото;

10) от удостоверението по чл. 611ff, параграф 2 следва, че решението е постановено в отсъствието на извършителя, освен ако:

   a) извършителят е призован за участие в производството или по друг начин е уведомен за датата и мястото на изслушването или заседанието и е посочено, че неявяването не е пречка за постановяването на решение, или извършителят е имал защитник, който се е явил на изслушването или в заседанието;

b) след като на извършителя е връчен препис от решението заедно с информация относно правото му, срока и начина за подаване, в решаващата държава, на молба за провеждане на ново съдопроизводство по същото дело с негово участие, в законния срок извършителят не е подал такава молба или е заявил, че не оспорва решението;

11) престъплението, за което се отнася решението, в случай на подведомственост на полския наказателен съд, не подлежи на наказателно преследване поради амнистия;

12) решението е относно финансова санкция, по-малка от 70 EUR или равностойността на тази сума в друга валута“.

17. Член 611fh от НПК гласи:

„§ 1. Съдът разглежда делото за изпълнение на решението, с което се налага финансова санкция, в заседание, в което право да вземат участие имат прокурорът [Полша], извършителят, ако пребивава на територията на Република Полша, и неговият защитник, ако се явява по делото. Ако извършителят, който не пребивава на територията на Република Полша, няма защитник, председателят на съда, който е компетентен да разгледа делото, може да му назначи служебен защитник.

§ 2. Определението на съда относно изпълнението на решението, с което се налага финансова санкция, подлежи на обжалване.

§ 3. Влязлото в сила решение, с което се налага финансова санкция, заедно с приложеното удостоверение по член 611ff, параграф 2, представлява изпълнително основание и подлежи на изпълнение в Република Полша след издаването на определение за неговото изпълнение.

§ 4. Ако информацията, предадена от решаващата държава, не е достатъчна, за да се вземе решение относно изпълнението на решението, с което се налага финансова санкция, съдът се обръща към компетентния съд или друг орган на решаващата държава с цел допълване на информацията в указания срок.

§ 5. При неспазване на срока по параграф 4, определението относно изпълнението на решението се приема въз основа на по-рано предадената информация“.

18. Член 116b, параграф 1 от ustawa — Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Закон за приемане на Административно-наказателен процесуален кодекс)[8] от 24 август 2001 г. гласи:

„Относно исканията до държава — членка на [Съюза], за изпълнение на глоби, на наказателни мерки, изразяващи се в задължение за изплащане на парична сума или поправяне на вреди, на съдебно решение, с което се възлагат съдебни разноски, или относно изпълнението на решение, постановено от съд или друг орган на държава — членка на [Съюза], с което се налагат финансови санкции, се прилагат съответно разпоредбите на глави 66a и 66b от Наказателно-процесуалния кодекс“.

8 Dz. U., бр. 106, позиция 1148.

19. В глава XI, озаглавена „Нарушения против безопасността и установения ред в транспорта“ от ustawa — Kodeks wykroczeń (Закон за приемане на Административно-наказателен кодекс)[9] от 20 май 1971 г., член 92a предвижда:

„Който, като управлява автомобил, не се съобразява с определените по закон или пътни знаци ограничения на скоростта, се наказва с глоба“.

20. Съгласно член 25, параграф 1 от Ustawa — Kodeks karny wykonawczy (Закон за приемане на Кодекс за изпълнение на наказанията)[10] от 6 юни 1997 г.:

„Изпълнението […] на наложената глоба, на парична престация или вземане за съдебни разноски се извършва съгласно разпоредбите на Kodeks postępowania cywilnego [Гражданският процесуален кодекс], ако настоящият закон не предвижда друго“.

21. Член 33 от ustawa — Kodeks cywilny (Закон за приемане на Граждански кодекс)[11] от 23 април 1964 г. гласи:

„Юридически лица са Skarb Państwa [Държавното съкровище, Полша] и организационните единици, на които специални разпоредби предоставят правосубектност“.

22. Член 64 от ustawa — Kodeks postępowania cywilnego (Закон за приемане на Граждански процесуален кодекс)[12] от 17 ноември 1964 г. гласи:

„§ 1. Всяко физическо и юридическо лице е способно да участва в процеса като страна (процесуална правоспособност).

§ 1^1. Процесуална правоспособност имат и организационните единици, които не са юридически лица, но на които законът предоставя правоспособност.

[…]“.

23. Член 5, точка 4 от ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (Закон за свободата на стопанската инициатива)[13] от 2 юли 2004 г. определя „клон“ като „обособена и самостоятелна в организационно отношение част от стопанска дейност, осъществявана от предприемач на място, различно от седалището или основното място на стопанска дейност на предприемача“.

III. Фактите, производството и преюдициалните въпроси

24. На 9 юли 2017 г. CJIB сезира Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (Районен съд Гданск Юг, Полша), запитваща юрисдикция в настоящото производство, с искане за признаване и изпълнение на решението от 25 ноември 2016 г.

25. С глобата, наложена с това решение, се санкционира превишаване с 6 km/h на разрешената скорост, извършено в Утрехт (Нидерландия) на 13 ноември 2016 г. от водач на автомобил, собственост на Bank BGŻ BNP Paribas Гданск.

9 Dz. U., бр. 12, позиция 114.
10 Dz. U., бр. 90, позиция 557.
11 Dz. U., бр. 16, позиция 93.
12 Dz. U., бр. 43, позиция 296.
13 Dz. U., бр. 173, позиция 1807.

26. Видно от приложеното към решението от 25 ноември 2016 г. от CJIB удостоверение, Bank BGŻ BNP Paribas Гданск — образуването, на което е наложена санкцията, „по негово искане не е бил изслушано“ в производството. В съответствие с нидерландското право то е било е уведомено относно правото си да оспори основателността на твърдените срещу него нарушения, но не е обжалвало в указания срок. Поради това решението е влязло в сила на 6 януари 2017 г. и изпълнението на наложената с него санкция се погасява по давност на 6 януари 2022 г. в съответствие с нидерландската правна уредба.

27. Запитващата юрисдикция насрочва заседание, за да се произнесе относно признаването и изпълнението на финансовата санкция. Страните не се явяват и не представят изявления.

28. Запитващата юрисдикция подчертава, че глава 66b от НПК, която транспонира в полското право разпоредбите на Рамково решение 2005/214, се прилага както за изпълнението на актове, постановени във връзка с престъпления, така и за изпълнението на актове, постановени във връзка с административни нарушения [14].

29. Запитващата юрисдикция счита обаче, че транспонирането на Рамково решение 2005/214 е непълно. Полският законодател е използвал понятието „извършител“, за да определи персоналното приложно поле на транспониращото законодателство, а съгласно НПК това понятие обхваща само физическите лица, докато съгласно членове 1 и 9 от посоченото рамково решение последното се прилага и за решенията, с които се налагат финансови санкции на юридически лица.

30. Следователно възможността за изпълнение на решение, с което се налага финансова санкция на юридическо лице, не попада в приложното поле на членове 611ff и сл. от НПК, нито в приложното поле на ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Закон за отговорността на колективните субекти за забранени подлежащи на санкциониране действия) [15] от 28 октомври 2002 г., тъй като този закон не се прилага за административни нарушения, извършени от колективни субекти.

31. Според запитващата юрисдикция това обстоятелство води до систематичен отказ на полските съдилища да признават и изпълняват решения, с които се налагат финансови санкции на юридически лица, въпреки че съгласно член 9, параграф 3 от Рамково решение 2005/214 такива решения трябва да се изпълняват дори ако изпълняващата държава не познава принципа за наказателна отговорност на юридическите лица.

32. Що се отнася до възможността полските юрисдикции пряко да прилагат разпоредбите на това рамково решение, запитващата юрисдикция посочва, че съгласно практиката на Съда, и по-специално съгласно решение от 29 юни 2017 г., Popławski [16], при липсата на директен ефект на рамковите решения националните юрисдикции са длъжни да тълкуват националното право в съответствие с тези текстове.

33. Запитващата юрисдикция все пак счита, че понятието „извършител“, съдържащо се в НПК, изглежда не може да се тълкува така, че да обхване юридическите лица, за да се гарантира съответствието на националните разпоредби с Рамково решение 2005/214.

14 За последните, в резултат на препращането в член 116b, параграф 1 от Закона за приемане на Административно-наказателен процесуален кодекс.

15 Dz. U., бр. 197, позиция 1661.

16 C-579/15, EU:C:2017:503.

34. Ето защо, от една страна, запитващата юрисдикция се съмнява в задължението за неприлагане на националното правило, когато последното не може да бъде предмет на съответстващо тълкуване, или да го замени с правилото, съдържащо се в това рамково решение.

35. От друга страна, запитващата юрисдикция си задава въпроси във връзка с понятието „юридическо лице“. Тя подчертава, че съгласно полското право образувание като Bank BGŻ BNP Paribas Гданск е упоменато в търговския регистър и има собствено седалище. Въпреки организационната си независимост то няма правосубектност (правоспособност), отделна от тази на Bank BGŻ BNP Paribas S.A. със седалище Варшава (Полша)[17], нито процесуална правоспособност (освен по трудови спорове). За сметка на това изглежда, че съгласно нидерландското право организационните единици на юридическо лице попадат и в понятието за юридическо лице.

36. В този контекст запитващата юрисдикция иска да установи дали понятието „юридическо лице“, използвано в Рамково решение 2005/214, е самостоятелно понятие на правото на Съюза, или то следва да се тълкува съгласно правото на решаващата държава или пък съгласно правото на изпълняващата държава.

37. При тези обстоятелства Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (Районен съд Гданск Юг, Полша) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли разпоредбите на член 1, буква а), член 9, параграф 3 и член 20, параграф 1 и параграф 2, буква б) от Рамково решение [2005/214] да се тълкуват в смисъл, че предаденото за изпълнение решение, с което е наложена финансова санкция на юридическо лице, трябва да бъде изпълнено в изпълняващата държава, въпреки че националните разпоредби, с които е транспонирано Рамковото решение, не предвиждат възможност за изпълнение на решения, налагащи такава санкция на юридическо лице?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, трябва ли понятието „юридическо лице“, използвано в разпоредбите на член 1, буква а) и член 9, параграф 3 от Рамково решение [2005/214], да се тълкува в съответствие с:

   а) правните разпоредби на решаващата държава (член 1, буква в);

   б) правните разпоредби на изпълняващата държава (член 1, буква г),

   в) като автономно понятие на правото на Съюза,

   и съответно обхваща ли това понятие и клона на юридическо лице, въпреки че в изпълняващата държава клонът на юридическо лице не притежава самостоятелна правосубектност?“.

IV. Производството пред Съда

38. Писмени становища представят Bank BGŻ BNP Paribas Варшава, полското, унгарското и нидерландското правителство и Европейската комисия.

17 Наричана по-нататък „Bank BGŻ BNP Paribas Варшава“.

V. Анализ

A. По първия преюдициален въпрос

39. С първия преюдициален въпрос запитващата юрисдикция пита Съда дали член 1, буква а), член 9, параграф 3 и член 20, параграф 1 и параграф 2, буква б) от Рамково решение 2005/214 трябва да се тълкуват в смисъл, че предаденото за изпълнение решение, с което е наложена финансова санкция на юридическо лице, трябва да бъде изпълнено в изпълняващата държава, въпреки че националните разпоредби, с които е транспонирано Рамковото решение, не предвиждат възможност за изпълнение на решения, налагащи такава санкция на юридическо лице.

40. На първо място, считам, че от Рамково решение 2005/214 недвусмислено следва, че дори ако правото на изпълняващата държава не признава принципа на наказателна отговорност на юридическите лица, финансовите санкции, наложени на тези лица за пътнотранспортни нарушения, трябва да се признават и изпълняват.

41. В това отношение констатирам, че съгласно редица разпоредби на Рамково решение 2005/214, например член 1, буква а), член 4, параграф 1 или раздел е) от удостоверението, съдържащо се в приложение към него[18], в рамките на системата, установена с Рамковото решение, финансова санкция може да бъде налагана както на физическо, така и на юридическо лице.

42. Освен това от съвместния прочит на членове 6 и 7 от Рамково решение 2005/214 следва, че решението по смисъла на това рамково решение трябва по принцип да бъде признато и изпълнено, без държавите членки да могат да обосноват отказ в това отношение с обстоятелството, че националното право не предвижда възможност за изпълнение на решение, с което се налага финансова санкция на юридическо лице[19].

43. На последно място, законодателят на Съюза е взел предвид различията между националните законодателства по отношение на наказателната отговорност на юридическите лица[20]. Така, без да налага на държавите членки каквото и да било задължение за въвеждане на наказателната отговорност за тези лица, в член 9, параграф 3 от Рамково решение 2005/214 той е предвидил, че финансова санкция, наложена на юридическо лице, трябва да бъде изпълнена, „дори и ако принципът за наказателна отговорност на юридически лица не се признава в изпълняващата държава“.

18 За целите на изпълнението на решение, с което се налага финансова санкция на физическо или юридическо лице, компетентният орган на решаващата държава, издала това решение, трябва съгласно член 4 от Рамково решение 2005/214 да го изпрати с удостоверението, съдържащо се в приложение към Рамковото решение. Ако се санкционира юридическо лице, раздел е) от това удостоверение изисква посочване на неговото наименование, вид, адрес, както и описание и местонахождение на неговото имущество и доходи.

19 В член 7 от Рамково решение 2005/214 се изброяват основанията за отказ от признаване или от изпълнение на решенията, с които се налагат финансови санкции. Обстоятелството, че националното право не предвижда възможност за изпълнение на решение, с което се налага финансова санкция на юридическо лице, не фигурира сред тези основания.

20 За преглед на различията между националните законодателства малко след приемането на Рамково решение 2005/214, вж. *Adam*, S., *Colette-Basecqz*, N. и *Nihoul*, M. La responsabilité pénale des personnes morales en Europe, Corporate Criminal Liability in Europe. La Charte, Bruxelles, 2008.

44. Следователно Рамково решение 2005/214, чийто задължителен характер е безспорен[21], ясно налага на държавите членки задължението да изпълнят решение, с което се налага финансова санкция на юридическо лице.

45. Този извод не се обезсилва от член 20, параграф 2, буква б) от Рамковото решение, доколкото възможността, предоставена на държавите членки, временно и при определени условия да ограничат прилагането му за юридическите лица, е изтекла на 22 март 2010 г.

46. На второ място, изхождайки от предпоставката, че разпоредбите на Рамково решение 2005/214 не са правилно транспонирани в полското право, понятието „извършител“, съдържащо се в член 611ff, параграф 1 от НПК, не включва юридическите лица и никоя друга разпоредба не позволява да се запълни тази празнота, запитващата юрисдикция иска да установи дали националното право трябва да бъде оставено без приложение и да бъде заменено от разпоредбите на това рамково решение.

47. В това отношение припомням, че правните последици на рамковите решения са прецизирани и разяснени в неотдавнашната практика на Съда[22]. Като се основава на липсата на директен ефект на рамковите решения, Съдът приема, че освен невъзможността за пряко прилагане на разпоредбите на дадено рамково решение, юрисдикция на държава членка не е длъжна да не прилага разпоредба от националното си право, противоречаща на рамково решение[23]. Задължителният характер на дадено рамково решение обаче води до задължение за националните органи да тълкуват националното си право в съответствие с рамковото решение[24].

48. Това предполага по-конкретно че националните органи трябва да тълкуват националното право във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на рамковите решения, за да се постигне търсеният с тях резултат. Подобно тълкуване не може все пак да доведе, от една страна, до тълкуване contra legem на националното право, и от друга страна, въз основа на рамково решение и независимо от приет за неговото прилагане закон, до определяне или утежняване на наказателната отговорност на лица, които са извършили престъпление[25].

49. Следователно в конкретния случай при липсата на директен ефект на Рамково решение 2005/214 е изключено запитващата юрисдикция да не приложи НПК или да приложи непосредствено това рамково решение вместо НПК.

50. Що се отнася до съответстващото тълкуване на разпоредбите на НПК, транспониращи Рамково решение 2005/214, очевидно е, че по силата на разпределението на правомощията между Съда и националните юрисдикции в конкретния случай, като вземе предвид цялото национално право и признатите от него тълкувателни методи, само запитващата юрисдикция е компетентна да определи дали е възможно съответстващо тълкуване на националното право, гарантиращо пълната ефективност на това рамково решение и водещо до разрешение, съответстващо на неговата цел[26].

21 Вж. решение от 16 юни 2005 г., Pupino (C-105/03, EU:C:2005:386, т. 33 и 34). В това отношение подчертавам, че становището на Bank BGŻ BNP Paribas Варшава, според което при липсата на транспониране в полското право на разпоредбите на Рамково решение 2005/214, предвиждащи възможност за изпълнение в тази държава членка на решение, с което се налага финансова санкция на юридическо лице, не може да се приеме, че разпоредбите на това рамково решение могат да послужат като основание за изпълнението на такова решение в посочената държава членка, не може да бъде възприето, тъй като на практика води до поставяне под въпрос на задължителното действие на посоченото рамково решение.

22 Вж. решение от 24 юни 2019 г., Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530).

23 Вж. решение от 24 юни 2019 г., Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, т. 60—71).

24 Вж. решение от 24 юни 2019 г., Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, т. 72 и цитираната съдебна практика).

25 Вж. решение от 24 юни 2019 г., Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, т. 73—76).

26 Съгласно вече внесените от Съда уточнения във връзка с очертанията на задължението за съответстващо тълкуване на националното право, припомнени в решение от 24 юни 2019 г., Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, т. 77 и цитираната съдебна практика).

51. Тъй като обаче запитващата юрисдикция, изглежда, се съмнява, че в случая има такава възможност, бих искал да подчертая следните обстоятелства[27].

52. Първо, подобно на полското правителство и на Комисията, считам, че понятието „извършител“ може да обхваща както физически, така и юридически лица.

53. Освен това, доколкото Рамково решение 2005/214 няма за цел да хармонизира материалното наказателно право, според мен при транспонирането на посоченото рамково решение в глава 66b от НПК полският законодател, в съответствие с въпросното рамково решение, е използвал понятието „извършител“, което на пръв поглед е неутрално, така че в контекста на глава 66b от НПК и на изпълнението на финансовите санкции това понятие може да се тълкува независимо от значението му в материалното наказателно право[28]. Този подход на полския законодател по мое мнение съответства на логиката на Рамково решение 2005/214, тъй като последното не изисква по никакъв начин от държавите членки да предвидят механизъм за наказателна отговорност на юридическите лица, като същевременно ги задължава да изпълняват финансовите санкции, наложени на такива лица.

54. Следователно, противно на предлаганото от запитващата юрисдикция, за да се тълкува понятието „извършител“ по смисъла на разпоредбите на НПК в областта на изпълнението на санкции, не следва да се прави позоваване на това понятие по смисъла на материалното наказателно право, така че според мен това понятие може да се тълкува като препращащо към образуването, на което е наложена влязла в сила финансова санкция, независимо дали става дума за юридическо или за физическо лице.

55. Впрочем съгласно преписката, с която разполага Съдът, различни полски юрисдикции вече са уважавали искания за изпълнение на финансови санкции, наложени в Нидерландия на юридически лица за пътнотранспортни нарушения. Предвид информацията в акта за преюдициално запитване и предоставената на Съда преписка според мен е възможно да се направи извод, че полското право не възпрепятства изпълнението в тази държава членка на глобата, наложена на юридическо лице, или във всеки случай, че това право може да се тълкува в съответствие с разпоредбите на Рамково решение 2005/214.

56. Второ, всяко възражение, основаващо се на евентуално утежняване на наказателната отговорност на юридическите лица, трябва да бъде отхвърлено. Всъщност принципът и обхватът на отговорността на извършителя на противоправното деяние не се определят с Рамково решение 2005/214, а съгласно правото на решаващата държава, а в изпълняващата държава — в случая Република Полша — се поставя въпросът единствено за изпълнението на санкцията.

57. С оглед на всички тези съображения предлагам на първия преюдициален въпрос да се отговори, че разпоредбите на Рамково решение 2005/214 трябва да се тълкуват в смисъл, че предаденото за изпълнение решение, с което е наложена финансова санкция на юридическо лице, трябва да бъде изпълнено в изпълняващата държава, въпреки че националните разпоредби, с които е транспонирано Рамковото решение, не предвиждат възможност за изпълнение на решение, с което се налага санкция на юридическо лице. За тази цел, доколкото разпоредбите на посоченото рамково решение нямат директен ефект, компетентният орган на

27 Макар подобно обстоятелство да не трябва да оказва влияние върху запитващата юрисдикция, що се отнася до възможността да се извърши съответстващо тълкуване на националното право, бих искал да отбележа, че при липсата на възможност за непосредствено прилагане на разпоредбите на Рамково решение 2005/214 и да се уважи искането на CJIB на основание, различно от глава 66b от НПК, съответстващото тълкуване на разпоредбите на НПК е единственото средство да се зачете задължителното действие на това рамково решение.

28 Подобно становище се налага дори когато в други глави от същия кодекс това понятие включва само физическите лица, тъй като глава 66b от НПК се отнася само до исканията, направени по Рамково решение 2005/214, и визира само организацията на изпълнението на финансовата санкция, а не самото наказателно преследване.

изпълняващата държава трябва да вземе предвид националното право в неговата цялост и да приложи признатите от него методи за тълкуване по отношение на националните разпоредби за тълкуването им във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на Рамково решение 2005/214.

Б. По втория преюдициален въпрос

58. С втория преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска от Съда да установи, от една страна, дали понятието „юридическо лице“, съдържащо се в Рамково решение 2005/214, трябва да се тълкува в съответствие с правото на решаващата държава или на изпълняващата държава, или като самостоятелно понятие на правото на Съюза, и от друга страна, дали от това следва, че понятието обхваща и образувание като Bank BGŻ BNP Paribas Гданск, въпреки че то няма правосубектност в изпълняващата държава.

59. По същество запитващата юрисдикция иска, освен определение на понятието „юридическо лице“, също да установи, при обстоятелства като разглежданите в главното производство, по какъв начин и срещу кое образувание трябва да бъде изпълнена санкцията.

60. В това отношение припомням, че в разглеждания случай санкцията е наложена на Bank BGŻ BNP Paribas Гданск, а само Bank BGŻ BNP Paribas Варшава има правосубектност (правоспособност) в Полша. В този смисъл, без да се засягат проверките, които запитващата юрисдикция трябва да направи, от представената пред Съда преписка е видно, че в полското право Bank BGŻ BNP Paribas Гданск и Bank BGŻ BNP Paribas Варшава формират единно образувание, тъй като първата е местна структура на втората. От правна гледна точка това организационно единство се проявява в обстоятелството, че за разлика от Bank BGŻ BNP Paribas Варшава, Bank BGŻ BNP Paribas Гданск няма правосубектност (правоспособност), поради което не може да участва в гражданско или наказателно съдебно производство [29].

61. Според запитващата юрисдикция това обстоятелство може да доведе до отказ на полските органи да изпълнят санкцията, поради това че след като образувание като Bank BGŻ BNP Paribas Гданск не е легитимирано да предприема действия в изпълнителното производство, правата му могат да бъдат нарушени. Подобен резултат очевидно е проблематичен, тъй като по принцип искането на СДИВ трябва да бъде изпълнено [30].

62. Що се отнася до първата част от настоящия преюдициален въпрос, първо, според мен понятието „юридическо лице“ не трябва да се тълкува в системата на Рамково решение 2005/214 като самостоятелно понятие на правото на Съюза.

63. Всъщност, макар по принцип самостоятелното тълкуване да е залог за ефективност на правото на Съюза [31], в конкретния случай подобен подход би се оказал в противоречие с волята на законодателя на Съюза.

29 В това отношение отбелязвам, че само Bank BGŻ BNP Paribas Варшава е встъпила в производството пред Съда и адвокатите са били упълномощени само от този субект.

30 Както съвсем ясно се вижда от член 6 от Рамково решение 2005/214. В системата на това рамково решение държавите членки са длъжни да изпълняват решенията, с които се налагат имуществени санкции, на основание на принципа на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на същото рамково решение. Затова изпълняващите съдебни органи по принцип могат да откажат да изпълнят такова решение само на предвидените в Рамково решение 2005/214 изчерпателно изброени основания за отказ на изпълнение. Следователно изпълнението на решение, с което се налага финансова санкция, е принципът, а отказът същото да бъде изпълнено е предвиден като изключение, което трябва да се тълкува стриктно (вж. по аналогия решения от 14 ноември 2013 г., Baláž (C-60/12, EU:C:2013:733, т. 29), и от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебната система) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, т. 41).

31 Вж. решение от 14 ноември 2013 г., Baláž (C-60/12, EU:C:2013:733, т. 26).

64. Съчетанието на член 9, параграф 3 от Рамково решение 2005/214 и на принципа на взаимно признаване позволява да се гарантира изпълнението на финансовите санкции, наложени на юридически лица, надхвърляйки дихотомията между препращането към правото на държавите членки и автономното понятие [32]. Следователно, като е гарантирал изпълнение на финансовите санкции независимо от различията между националните законодателства в областта на наказателната отговорност на юридическите лица, считам, че законодателят на Съюза е искал именно да не допусне това понятие да получи самостоятелно тълкуване в правото на Съюза.

65. Впрочем добавям, че дори самостоятелното тълкуване на дадено понятие по принцип да е ограничено до правния инструмент, от който то е част [33], самостоятелно тълкуване на понятието „юридическо лице“, дори да е ограничено само до Рамково решение 2005/214, би могло да има сериозни последици в други области от правото на Съюза, при положение че както Съдът, така и законодателят на Съюза според мен винаги са проявявали голяма предпазливост по отношение на това понятие [34].

66. Второ, в системата на Рамково решение 2005/214 правото на решаващата държава урежда отговорността и санкцията и определя образуването, на което тя се налага, поради което понятието „юридическо лице“ трябва да се тълкува в светлината на правото на решаващата държава.

67. В това отношение не е излишно да се подчертае, че член 5, параграф 1 от Рамково решение 2005/214, от който следва, че наказателното право на решаващата държава се прилага по-специално по отношение на определянето на престъплението, е израз на принципа на териториалност на наказателния закон. Тази разпоредба е доразвита в член 9, параграфи 1 и 3 от Рамково решение 2005/214, съгласно който, от една страна, правото на изпълняващата държава се прилага по отношение на изпълнението на санкцията, и от друга страна, финансова санкция, наложена на юридическо лице, трябва да бъде изпълнена, въпреки че изпълняващата държава не признава наказателната отговорност на юридическите лица.

68. В този смисъл, без да се хармонизират материалните наказателни закони и уредбата относно изпълнението на санкциите, законодателят на Съюза все пак гарантира изпълнение на финансовите санкции в държавите членки благодарение на принципа на взаимно признаване [35].

69. Поради всички тези причини считам, че в системата на Рамково решение 2005/214 понятието „юридическо лице“ не може да се тълкува като самостоятелно понятие, а трябва да се тълкува в светлината на правото на решаващата държава.

70. Що се отнася до втората част от настоящия преюдициален въпрос, според мен е важно да се има предвид необходимостта както от ефективно прилагане на финансовите санкции, така и от защита на правата на образуванията, на които те са наложени.

32 В този смисъл член 9, параграф 3 от Рамково решение 2005/214 позволява да се разграничи настоящият преюдициален въпрос от решения от 16 ноември 2010 г., Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683), и от 14 ноември 2013 г., Baláž (C-60/12, EU:C:2013:733).

33 Припомням за всеки случай, че съгласно постоянната съдебна практика самостоятелно и еднакво тълкуване трябва да се потърси, като се отчитат контекстът на разпоредбата, в която е включено автономното понятие, и целта на правната уредба, от която тя е част (вж. по-специално решение от 14 ноември 2013 г., Baláž (C-60/12, EU:C:2013:733, т. 26).

34 Относно мълчаливия отказ за самостоятелно тълкуване на това понятие вж. определение от 24 ноември 2009 г., Landtag Schleswig-Holstein/Комисия (C-281/08 P, непубликувано, EU:C:2009:728, т. 20 и 22). Отбелязвам още, че в редица текстове на вторичното право, основани на член 83, параграф 1 ДФЕС, имащи за цел да установят минимални правила за определянето на някои видове престъпления, законодателят на Съюза препраща относно определението за „юридическо лице“ към националните законодателства, а не към понятие, на което Съдът следва да даде самостоятелно тълкуване (вж. например Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 година относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета (ОВ L 88, 2017 г., стр. 6).

35 Този принцип лежи в основата на систематиката на Рамково решение 2005/214 в неговата цялост, и в частност на член 6 от този акт.

71. В конкретния случай обаче, тъй като образуването, санкционирано в Нидерландия, няма правосубектност (правоспособност) и не е легитимирано да действа в изпълнителното производство в Полша, затруднения възникват във връзка с практическото прилагане на Рамково решение 2005/214. В този смисъл е очевидно, че за да може финансова санкция, наложена на юридическо лице, да бъде изпълнена в държава членка, последното трябва да е носител на права и задължения, като в противен случай изпълнението на санкцията се оказва проблематично.

72. В това отношение е безспорно, че положение, при което полските органи предоставят на свои колеги в рамките на установеното с Директива 2015/413 сътрудничество информация, която не е с невярно съдържание, но е най-малко непълна [36], вреди на целта както на тази директива, така и на тази на Рамково решение 2005/214. При непосочване на обстоятелството, че собственикът на превозното средство, отговорен за нарушението, е образувание, по отношение на което не се гарантира изпълнението на финансова санкция, такова изпълнение няма как да не е застрашено [37].

73. Следователно, за в бъдеще и за да се гарантира устойчивостта на системата на Рамково решение 2005/214, от решаващо значение е в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество и с духа на сътрудничество, от които се ръководят както Директива 2015/413, така и Рамковото решение, държавите членки да предоставят на основание на тази директива данни, които позволяват не само да се определи собственикът на превозното средство, отговорен за нарушението, но и да се гарантира изпълнението в целия Съюз на евентуална финансова санкция [38].

74. Такива препоръки обаче важат само за в бъдеще и не предоставят на запитващата юрисдикция полезен отговор, който да ѝ позволи в конкретния случай да изпълни произтичащите от Рамково решение 2005/214 задължения.

75. В това отношение, както подчертах в точка 66 от настоящото заключение, в системата на Рамково решение 2005/214 правото на решаващата държава урежда отговорността, санкцията и определя образуването, на което тази санкция е наложена, докато правото на изпълняващата държава се прилага за изпълнението на санкцията, без тя да може да препятства изпълнението, поради това че юридическите лица не разполагат с процесуални права, които да им позволяват да предприемат действия в хода на изпълнителното производство.

76. Така, в случай като разглеждания в главното производство и освен ако проверките на запитващата юрисдикция не покажат друго, според мен, за да се гарантира изпълнението на финансовата санкция, Bank BGŻ BNP Paribas Варшава, в качеството си на юридическо лице, което има правосубектност (дееспособност), би могла да се счита за образувание, правно отговорно за Bank BGŻ BNP Paribas Гданск, и следователно за санкционирано образувание. Тогава искането на CJIB би могло, съгласно член 4, параграф 6 от Рамково решение 2005/214, да се предаде на компетентния съд във Варшава, където се намира седалището му.

36 В конкретния случай нидерландските органи определят собственика на превозното средство, отговорен за нарушението, а именно Bank BGŻ BNP Paribas Гданск, въз основа на данни за регистрацията от полските регистри. В това отношение е изненадващо, че притежателят на свидетелството за регистрация, който е собственик или притежател на превозното средство, е образувание, което няма правосубектност (правоспособност).

37 Подобно на нидерландското правителство, считам, че е от първостепенно значение решаващата държава да може да използва информацията, предоставена от изпълняващата държава, за да определи лицето, отговорно за пътнотранспортните нарушения, и да го санкционира.

38 Ако предоставена информация с невярно съдържание доведе до това лицето, на което е наложена финансова санкция, да не се окаже лицето, отговорно за нарушението, би било необходимо да се предвидят допълнителни гаранции като възобновяване на производството или иск за обезщетение за вреди на същото лице.

77. Вярно е, че законодателят на Съюза настоятелно подчертава значението на зачитането на основните права в Рамково решение 2005/214[39] и целта му е да улесни изпълнението на финансовите санкции, като същевременно осигури зачитане на съответните гаранции за лицата и образуванията, срещу които тези санкции се изпълняват.

78. В това отношение, първо, евентуалните нарушения на правата на Bank BGŻ BNP Paribas Варшава могат да бъдат, ако не съизмерени, то най-малко разгледани в светлината на особеностите на нейните връзки с Bank BGŻ BNP Paribas Гданск. Всъщност припомням, че съгласно полското право Bank BGŻ BNP Paribas Варшава и Bank BGŻ BNP Paribas Гданск формират единно образувание и само първата има правосубектност (правоспособност). Ето защо, от една страна, Bank BGŻ BNP Paribas Варшава отговаря за действията на Bank BGŻ BNP Paribas Гданск. От друга страна, искането на BGŻ BNP Paribas Гданск да не бъде изслушана и да не упражнява правни средства за защита, може да се разглежда като искане на единното образувание.

79. Второ, би могло да се приеме, че положение като разглежданото в главното производство е преди всичко вътрешна неуредица, която се дължи на липсата на комуникация между Bank BGŻ BNP Paribas Варшава и Bank BGŻ BNP Paribas Гданск. Доколкото обаче те съставляват единно образувание, подобна липса на комуникация няма правни последици, тъй като действията на Bank BGŻ BNP Paribas Гданск, като нейното решение да не подава жалба в Нидерландия, се считат за действия на Bank BGŻ BNP Paribas Варшава.

80. Във всички случаи е очевидно, че при положение като разглежданото в главното производство Bank BGŻ BNP Paribas Варшава трябва да може да предявява правата си в изпълняващата държава.

81. В този смисъл в рамките на евентуално обжалване, предвидено в член 611fh, параграф 2 от НПК, на определението за изпълнение тя би могла да твърди, че правата ѝ са непропорционално засегнати от обстоятелството, че не е могла да предприеме действия в Нидерландия. Преценка на такова засягане и неговия пропорционален характер би трябвало да се извършва по конкретния случай и следователно би попаднала в компетентността на юрисдикциите на изпълняващата държава.

82. Ето защо предлагам на втория преюдициален въпрос да се отговори, че понятието „юридическо лице“ не е самостоятелно понятие на правото на Съюза, а трябва да се тълкува в светлината на правото на решаващата държава, и че понятието „юридическо лице“ по смисъла на това рамково решение обхваща образувание, което не притежава правосубектност, каквото е Bank BGŻ BNP Paribas Гданск, при условие че формира организационно единство с образувание, което притежава правосубектност.

VI. Заключение

83. По изложените съображения предлагам на Съда да отговори на преюдициалните въпроси на Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (Районен съд Гданск Юг, Полша), както следва:

„1) Разпоредбите на Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно прилагането на принципа за взаимно признаване на финансови санкции, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г., трябва да се тълкуват в смисъл, че предаденото за изпълнение решение, с което е наложена финансова санкция на юридическо лице, трябва да бъде изпълнено от изпълняващата държава, въпреки че националните разпоредби, с които е транспонирано Рамковото решение, не предвиждат

39 Вж. съображение 5 и член 3 от Рамковото решение.

възможност за изпълнение на решение, с което се налага санкция на юридическо лице. За тази цел, доколкото разпоредбите на посоченото рамково решение нямат директен ефект, компетентният орган на изпълняващата държава членка трябва да вземе предвид националното право в неговата цялост и да приложи признатите от него методи за тълкуване по отношение на националните разпоредби за тълкуването им във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на Рамковото решение.

2) Разпоредбите на Рамково решение 2005/214, изменено с Рамково решение 2009/299, трябва да се тълкуват в смисъл, че понятието „юридическо лице“ не е самостоятелно понятие на правото на Съюза, а трябва да се тълкува в светлината на правото на решаващата държава членка. Понятието „юридическо лице“ по смисъла на това рамково решение обхваща образувание като разглежданото в главното производство, което не притежава правосубектност, при условие че формира организационно единство с образувание, което притежава правосубектност“.